

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

Prawo do emerytury rolniczej według nowych zasad

Warunki nabywania prawa do emerytury rolniczej oraz jej wysokość określa ustawa z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 1403 z późn. zm.) oraz ustawa z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r., poz. 637).

Jakie są warunki uzyskania emerytury rolniczej?

Ubezpieczony (rolnik, małżonek rolnika, domownik) może przejść na emeryturę rolniczą, jeśli spełni łącznie następujące warunki:

- osiągnie wiek emerytalny,
- podlega ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu co najmniej 25 lat.

Ważne! Od 1 stycznia 2013 r. wiek emerytalny jest podwyższany stopniowo o 3 miesiące każdego roku. Stopniowe podwyższanie wieku emerytalnego dotyczy kobiet urodzonych od 1 stycznia 1953 r. i mężczyzn urodzonych od 1 stycznia 1948 r. 67 lat to wiek emerytalny dla kobiet urodzonych po dniu 30 września 1973 r. i mężczyzn urodzonych po dniu 30 września 1953 r.

Przykład

Kobieta urodzona w styczniu 1955 r. legitymuje się co najmniej 25 letnim okresem podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu. Wiek emerytalny dla takiej kobiety wynosi 60 lat i 9 miesięcy. Będzie mogła ubiegać się o emeryturę rolniczą w październiku 2015 r.

Czy można uzyskać prawo do emerytury rolniczej przed osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego?

Tak. Emerytura rolnicza przysługuje ubezpieczonemu (rolnikowi i małżonkowi rolnika), który spełnia łącznie następujące warunki:

- osiągnął wiek 55 lat (dla kobiety) lub 60 lat (dla mężczyzny),
- legitymuje się okresem podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez co najmniej 30 lat,
- zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej.

Ważne! Powyższe warunki muszą być spełnione do dnia 31 grudnia 2017 r.

Komu przysługuje i ile wynosi częściowa emerytura rolnicza?

Częściowa emerytura rolnicza przysługuje ubezpieczonemu (rolnikowi, małżonkowi rolnika i domownikowi), który:

- nie osiągnął wieku emerytalnego,
- ukończył wiek co najmniej 62 lata – kobieta i co najmniej 65 lat – mężczyzna,
- ma okres podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu wynoszący co najmniej 35 lat dla kobiet i co najmniej 40 lat dla mężczyzn.

Świadczenie to przysługuje w wysokości 50% kwoty emerytury rolniczej ustalonej na ogólnych zasadach.

Ważne! Częściowa emerytura rolnicza nie zostanie zawieszona ani zmniejszona, jeżeli emeryt będzie nadal prowadził działalność rolniczą lub będzie osiągał przychody z działalności pozarolniczej podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego. Po osiągnięciu wieku emerytalnego emerytura częściowa zostanie z urzędu zamieniona na emeryturę rolniczą.

Komu przysługuje i ile wynosi okresowa emerytura rolnicza?

Okresowa emerytura rolnicza przysługuje osobie, której upłynął okres, na jaki została przyznana jej renta strukturalna przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, a która nie osiągnęła wieku emerytalnego.

Okresowa emerytura rolnicza przysługuje:

- po upływie okresu pobierania renty strukturalnej – do dnia osiągnięcia wieku emerytalnego,
- w wysokości emerytury podstawowej – bez względu na posiadany okres podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu.

Ważne! Emerytura okresowa zostanie zawieszona lub zmniejszona, jeżeli emeryt podejmie prowadzenie działalności rolniczej lub będzie osiągał przychody z tytułu działalności pozarolniczej podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego.

Ważne! Po osiągnięciu wieku emerytalnego zostanie przyznana emerytura rolnicza, jeżeli uprawniony do emerytury okresowej będzie legitymował się co najmniej 25 letnim okresem ubezpieczenia emerytalno-rentowego.

Jakie okresy są uwzględniane przy ustalaniu prawa do emerytury rolniczej?

Do wymaganego do przyznania prawa do emerytury rolniczej okresu podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu zalicza się okresy:

- podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników indywidualnych i członków ich rodzin w latach 1983-1990,
- prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym, po ukończeniu 16 roku życia, przed dniem 1 stycznia 1983 r.
- od których zależy prawo do emerytury zgodnie z przepisami emerytalnymi /przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 z późn. zm.)/.

Ważne! Osobom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przy ustalaniu prawa do emerytury rolniczej nie uwzględnia się okresów, od których zależy prawo do emerytury zgodnie z przepisami emerytalnymi, tj. okresów składkowych (np. zatrudnienie, służba wojskowa) lub nieskładkowych (np. okres urlopu wychowawczego).

Możliwość łączenia okresów ubezpieczenia społecznego w KRUS i ZUS przy ustalaniu prawa do emerytury rolniczej mają nadal osoby urodzone przed dniem 1 stycznia 1949 r.

Co ma wpływ na wysokość emerytury rolniczej?

O wysokości emerytury rolniczej decyduje liczba lat:

- podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu, za które zostały opłacone składki na to ubezpieczenie,
- podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników w okresie od 1 stycznia 1983 r. do 31 grudnia 1990 r. oraz wysokości opłaconych składek rocznych (od hektarów przeliczeniowych i działów specjalnych oraz od osób ubezpieczonych, z wyjątkiem domowników),
- prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym od dnia 01 lipca 1977 r. do dnia 31 grudnia 1982 r., za które została opłacona składka na Fundusz Emerytalny Rolników,
- podlegania innemu ubezpieczeniu społecznemu.

Ważne! Osobom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. do wysokości emerytury rolniczej nie zalicza się okresów, od których zależy prawo do emerytury zgodnie z przepisami emerytalnymi (tj. okresów składkowych takich jak np. zatrudnienie, służba wojskowa).
Możliwość uwzględniania okresów ubezpieczenia społecznego w ZUS do wysokości emerytury rolniczej mają nadal osoby urodzone przed dniem 1 stycznia 1949 r.

Na wysokość emerytury rolniczej nie ma wpływu wartość produktów rolnych sprzedawanych jednostkom gospodarki uspołecznionej w latach 1977-1989!
Na wysokość emerytury rolniczej nie mają wpływu okresy nieskładkowe, o których mowa w przepisach emerytalnych!

Kiedy emerytura rolnicza przysługuje w pełnej wysokości?

Emeryt, który chce otrzymywać emeryturę rolniczą w pełnej wysokości, tj. część składkową i część uzupełniającą, musi zaprzestać prowadzenia działalności rolniczej.

Jeżeli emeryt prowadzi działalność rolniczą, emerytura rolnicza ulega częściowemu zawieszeniu (zawieszenie dotyczy części uzupełniającej emerytury).

Ważne! Powyższe zasady nie dotyczą osób, które chcą uzyskać prawo do emerytury rolniczej przed osiągnięciem wieku emerytalnego. Osoby te w ogóle nie nabędą prawa do emerytury rolniczej, jeżeli nie zaprzestaną prowadzenia działalności rolniczej.

Uznaje się, że emeryt zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, jeżeli ani on, ani jego małżonek nie jest właścicielem (współwłaścicielem) lub posiadaczem gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów o podatku rolnym i nie prowadzi działu specjalnego.

Wypłata emerytury rolniczej nie zostanie podjęta w pełnej wysokości, jeżeli emeryt zdecyduje się na zaprzestanie prowadzenia działalności rolniczej poprzez przekazanie gospodarstwa rolnego w formie aktu notarialnego osobie niepełnoletniej. Wówczas wypłata świadczenia zostanie zawieszona do czasu osiągnięcia przez osobę 18 lat.

Ważne! Osoby uprawnione do emerytury rolniczej w pełnym wieku emerytalnym mogą prowadzić działalność rolniczą, bez zawieszenia wypłaty części uzupełniającej emerytury, jeżeli ich małżonek podlega z mocy ustawy ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu.

Co jeszcze ma wpływ na zawieszenie (zmniejszenie) emerytury rolniczej?

Osiąganie przez emeryta przychodów z tytułu wykonywania działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego może spowodować – w zależności od wysokości przychodu – zawieszenie lub zmniejszenie emerytury rolniczej (dot. części uzupełniającej).

Jeżeli przychody nie przekraczają 70% kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia (wynagrodzenie to jest ogłaszane przez Prezesa GUS), świadczenie jest nadal wypłacane w dotychczasowej wysokości.

Przychody przekraczające 70% kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, a nie przekraczające kwoty stanowiącej 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, powodują zmniejszenie części uzupełniającej o kwotę przekroczenia, ale nie więcej niż o maksymalną kwotę zmniejszenia ustaloną dla danego świadczenia.

W razie osiągnięcia przychodu przekraczającego kwotę 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ulega zmniejszeniu część uzupełniająca emerytury rolniczej.

Ważne! Bez względu na wysokość osiąganego przychodu nie podlegają zawieszeniu ani zmniejszeniu emerytury rolnicze osoby, które osiągnęły powszechny wiek emerytalny. Emeryci ci mogą zarobkować bez ograniczeń. Dotyczy to również osób uprawnionych do częściowej emerytury rolniczej.

Pozostali emeryci muszą liczyć się z zawieszeniem (zmniejszeniem) pobieranego przez nich świadczenia, w przypadku osiągnięcia przychodu przekraczającego, określone wyżej, progi zarobkowe.

Kiedy jedna, a kiedy dwie emerytury?

Osoby urodzone przed 1 stycznia 1949 r., które uzyskają prawo do emerytury rolniczej i do emerytury pracowniczej, mają prawo do wypłaty jednego, wybranego przez siebie, świadczenia.

Osoby urodzone po dniu 31 grudnia 1948 r., które uzyskują prawo do emerytury rolniczej i do emerytury pracowniczej, mają prawo do wypłaty tych dwóch świadczeń emerytalnych.

Osoby, które nie będą posiadały 25 letniego okresu ubezpieczenia społecznego i nie nabędą prawa do emerytury rolniczej, a posiadają okresy ubezpieczenia społecznego w ZUS, będą mogły ubiegać się o emeryturę w ZUS.

Postępowanie w sprawie świadczeń emerytalnych

Postępowanie o przyznanie emerytury rolniczej, częściowej emerytury rolniczej lub okresowej emerytury rolniczej wszczyna się na podstawie wniosku, złożonego przez osobę zainteresowaną lub pełnomocnika.

Wniosek może być złożony na piśmie lub ustnie do protokołu w Oddziale Regionalnym KRUS lub Placówce Terenowej KRUS, właściwych ze względu na miejsce zamieszkania.

Wniosek może być złożony w formie dokumentu elektronicznego za pomocą środków komunikacji elektronicznej przez elektroniczną skrzynkę podawczą (e-PUAP) do Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i opatrzony bezpiecznym podpisem elektronicznym.

Ważne! Wniosek o emeryturę rolniczą, może być wycofany, jednak nie później niż do dnia uprawomocnienia się decyzji. Wycofanie wniosku jest skuteczne, jeżeli został złożony na piśmie albo zgłoszony w KRUS ustnie do protokołu.

Odwołanie od decyzji Prezesa KRUS

Od decyzji Prezesa KRUS przysługuje prawo wniesienia odwołania (za pośrednictwem jednostki organizacyjnej KRUS) do Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, właściwego za względu na miejsce zamieszkania wnioskodawcy (zainteresowanego) w terminie miesiąca od dnia doręczenia decyzji.

Odwołanie wnosi się na piśmie do jednostki organizacyjnej Kasy, która z upoważnienia Prezesa KRUS wydała decyzję albo ustnie do protokołu sporządzonego przez jednostkę organizacyjną KRUS. Postępowanie odwoławcze wolne jest od opłat.

Blizsze informacje na temat emerytury rolniczej można uzyskać na stronie internetowej www.krus.gov.pl oraz w każdej jednostce organizacyjnej KRUS.